

Sommaren i vården kartlagd

Inför sommaren 2016 uppgav så gott som alla landsting/regioner att bemanningssituationen förväntades att bli ansträngd. Framför allt var det på sina håll svårt att rekrytera sjuksköterskor. En uppföljning visar att av de 18 landsting som svarat, uppger 18 procent att det gick bättre än väntat, 71 procent som förväntat och 2 procent sämre än väntat.

Den sammanvägda bedömningen som de flesta landsting och regioner gör är att läget generellt sett är oförändrat från föregående år.

Trots en periodvis ansträngd situation på sina håll har ändå landstingen sammantaget levererat en god och säker vård i sommar. Personalens engagemang, tidig planering och gott samarbete med kommunerna är några av nyckelfaktorerna.

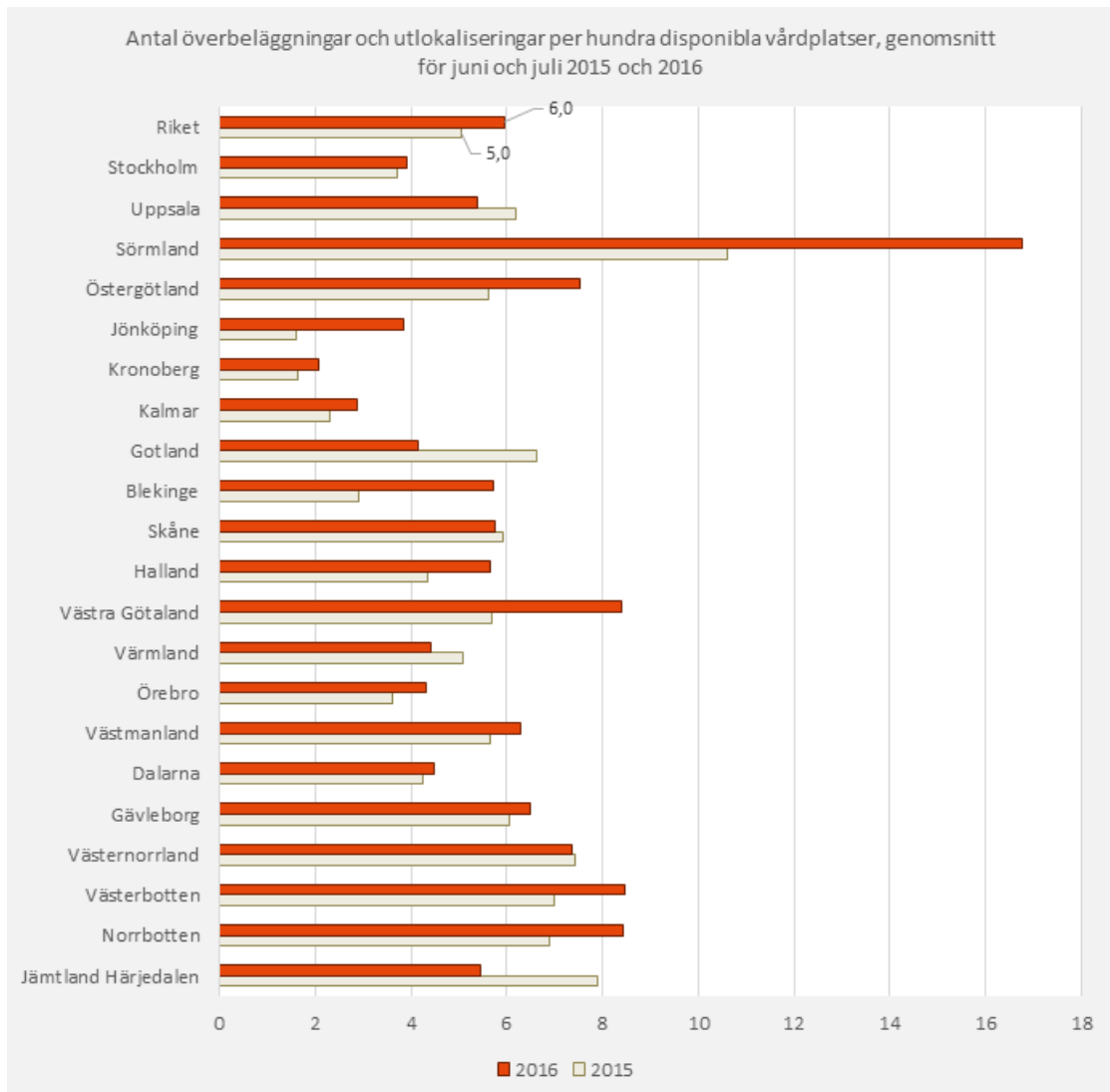
Samarbetet med kommunerna förbättras hela tiden. 67 procent säger att det fungerat bra eller mycket bra. Flera anger att utskrivningsklara patienter snabbt kan komma hem.

”Även denna sommar träffades samtliga berörda vårdgrenar för samarbetsdiskussioner. Mötena ses nu som fast återkommande, är mycket uppskattade och har hög närvaro.

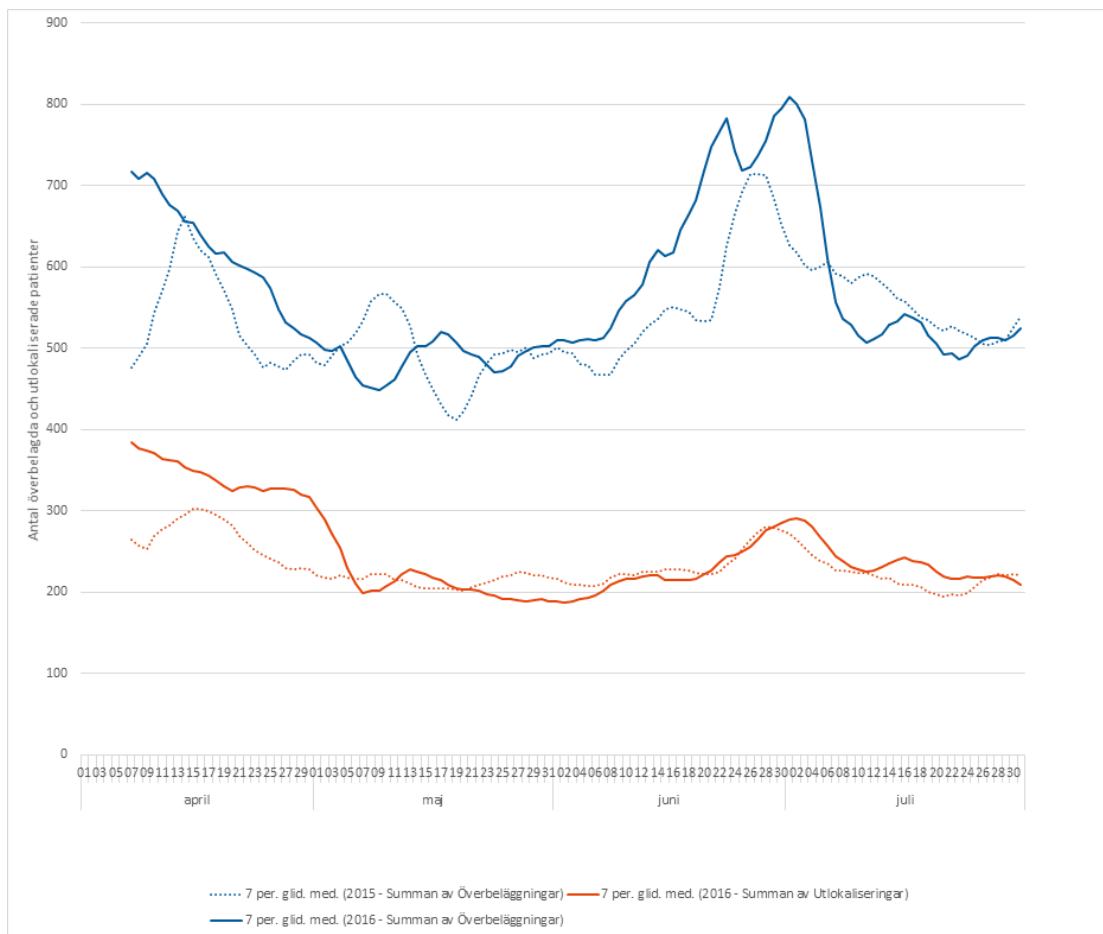
Kommentar från landsting

Fler överbeläggningar

Mätningar visar dock att antalet överbelagda eller utlokaliserade patienter ökat i år, från 5 till 6 överbeläggningar/utlokaliseringar per 100 disponibla vårdplatser. Sex av landstingen har färre överbeläggningar/utlokaliseringar jämfört med förra sommaren.

Genomsnitt antal överbelagda plus utlokaliserade per hundra disponibla vårdplatser för juni och juli per år; 2015 och, 2016. Totalt för riket var antalet överbelagda och utlokaliserade patienterna färre sommaren 2015 än sommaren 2016.

Överbeläggningarna fluktuerar för perioden kring 500-600 överbelagda om dagen med en topp i slutet av juni upp mot omkring 800 patienter. Utlokaliserade ligger däremot mer stabilt kring cirka 200-250 om dagen,

Sommaren och personalen

Rekryteringsutmaningen kopplat till semesterperioden innebär att landstingen och regioner vidtar en rad åtgärder. Alla landsting/regioner har tidigare lagt sin planering inför sommaren i år. För att säkerställa att personalen får sin sommarledighet drar landstingen också ned på de disponibla vårdplatserna.

”Sommarstödet och vårdnära service har varit mycket uppskattat. Det har räddat sommaren, en stor avlastning”

Kommentar från landsting

Den mest effektiva åtgärden för att klara bemanningen under sommaren var tidigare lagd planering följt av extra ersättning för flytt av semester. Överlag anger landstingen/regionerna en palett av åtgärder:

- Fortsatt arbete med att förbättra arbetsmiljö och arbetsvillkor
- Fortsatt tidig planering
- Riktad annonsering
- Fortsatt omfördelning av arbetsuppgifter
- Anställning av fler i andra arbetskategorier än sjuksköterskor
- Erbjuder fler tillsvidareanställningar och längre vikariat

Patientsäkerheten

En överbeläggning eller en utlokalisering innebär per definition risker för patientsäkerheten. Med överbeläggning menas en beläggning där det saknas personal, lokaler och/eller utrusning för att garantera patientsäkerheten. En utlokalisering innebär att patienten ligger någon annanstans än där det medicinska ansvaret och kompetensen för patienten finns. Båda typerna av beläggning innebär alltså patientsäkerhetsrisker, men kan i praktiken ofta hanteras på sätt som minimerar dessa risker.

Sammantaget anger landstingen och regionerna, precis som förra året, att antalet avvikelser och lex Maria-anmälningar är likartat övriga tider på året, alltså ingen ökning man märkt av under sommaren. Men eftersom handläggning fortfarande pågår finns ingen möjlighet att säga något säkert om detta.

Många anmälningar kan också innebära ett mer aktivt patientsäkerhetsarbete.

Väntetider på akuten

Två landsting uppgav också att väntetiderna på akuten varit kortare än normalt, medan tre landsting uppgav att väntetiderna varit längre. Övriga uppgav att väntetiderna varit som under övriga året. Det går alltså inte att se något entydigt mönster över sommaren vad gäller väntetider och patientsäkerhet.